1 ARALIK - DÜNYA AIDS GÜNÜ

90 – 90 – 90 Hedefine Ulaşmak İçin Farkındalık!

HIV (İnsan İmmun yetmezlik virüsü), korunmasız cinsel ilişki, enjektör paylaşımı, HIV ile enfekte kan ve kan ürünleri transfüzyonu veya anneden bebeğe gebelik döneminde, doğum sırasında veya doğum sonrasında emzirmeyle bulaşabilmektedir. HIV, bağışıklık sistemine zarar vererek ciddi klinik bulgulara yol açmaktadır. Uygun tedavi yapılmazsa hastalık çeşitli evrelerden geçerek ilerlemekte ve AIDS (Kazanılmış İmmun Yetmezlik Sendromu) tablosuna yol açarak ölümcül olabilmektedir. HIV'den korunmak için henüz bir aşı seçeneği olmasa da tedavide başarıyla kullanılabilen ilaç seçenekleri mevcuttur. Başarılı bir tedavi virüsün çoğalmasını engellemekte, enfeksiyonun bulaşmasını dolayısıyla yeni vakaların ortaya çıkmasını engellemektedir. HIV ile mücadelede önemli sorunlardan biri, enfekte kişilerin belirlenmesindeki sıkıntılardır. Uygun tedavinin verilebilmesi ancak erken ve doğru tanı ile mümkündür.

Dünya Sağlık Örgütü, 2018 yılı sonu itibariyle 37,9 milyon kişinin HIV ile enfekte olduğunu ve 2018 yılında HIV ile yeni enfekte olan kişi sayısının 1,7 milyon olduğunu bildirmektedir. HIV/AIDS ilk tanımlandığı 1980'li yıllardan günümüze hızla yayılmaktadır. Ülkemizde 1985 yılında toplam 3 olan vaka sayısı, 31 Aralık 2018 itibarı ile toplam 21520 olarak bildirilmektedir. Ülkemizde HIV/AIDS vakalarının sayısında özellikle son 10 yılda büyük bir artış görülmektedir. Vakalar en fazla 25-34 yaş grubunda bildirilmekte olup, %80'i erkektir. Ülkemizde vakaların artıyor olması, başta genç nüfus olmak üzere toplumun bilgilendirilmesinin, farkındalığın arttırılmasının ve vakaların erken tanıya ulaşmasının sağlanmasının önemli olduğunu göstermektedir.

Dünya Sağlık Örgütü, 2030 yılına kadar tüm dünyanın sorunu olan HIV/AIDS salgınının kontrol altına alınmasını ve hatta sonlandırılmasını hedeflemektedir. Bu amaçla, **enfekte kişilerin %90'ının durumunun farkında olmasını** yani tanı almasını, **tanı alan kişilerin %90'ının tedaviye ulaşmasını** ve **tedavi alan bireylerin %90'ınında etkin bir şekilde viral replikasyonun baskılanması** hedefi konulmuştur. Bu hedef 90-90-90 olarak isimlendirilmektedir. Belirlenen **90-90-90 hedefine** bir 90 daha ilave edilmiştir ki bu, amaca ulaşmak için en önemli ve aynı zamanda kısıtlayıcı basamaktır. Yeni hedef, **tanı almış kişilerin en az %90'ının herhangi bir ayrımcılığa uğramamasıdır**. Günümüzde HIV ile enfekte olmak kronik yönetilebilir bir durum olarak kabul edilmektedir. Bu durumun yönetiminde ilk şart **kişinin durumundan haberdar olmasıdır.** Farkındalığın ve toplumsal bilgi düzeyinin artması, var olan ayrımcılık ve damgalanma ile savaşmada en etkin araçtır. Bu bakımdan yurt genelinde farkındalığı arttırmak, korunma yollarını daha çok kişiye öğretmek ve test yaptırma oranını arttırmak için herkesin katılımına ihtiyaç vardır.

Etkin tedavi seçeneklerine rağmen HIV için toplumsal desteğe ihtiyaç vardır. Dünya Sağlık Örgütü'nün 2019 yılında Dünya AIDS günü için belirlediği slogan '**HIV/AIDS salgını sona eriyor: toplumdan topluma**' olarak belirlenmiştir. HIV/AIDS salgını, sadece ilaçlarla değil insanlığın toplumsal olarak birleşmesi sayesinde sonlandırılabilecektir. Bu nedenle 1 Aralık 2019 Dünya AIDS gününde HIV'e karşı birlikte olmayı diliyoruz.

KLİMUD - Klinik Viroloji Çalışma Grubu **ve** **TMC - Viroloji Çalışma Grubu**